

KONJUNKTIVY	AŤ (MOŽNOST, PŘÁNÍ)	BY (NESKUTEČNOST)
Prézentní kmen (přítomnost)	Laudem = at' chválím (<i>konj. prez.</i>)	Laudārem = chválil bych (<i>konj. impf.</i>)
Perfektní kmen (minulost)	Laudāverim = at' jsem (po)chválil (<i>konj. pf.</i>)	Laudāvissem = býval bych byl (po)chválil (<i>konj. plpf.</i>)

Vyjadřování předčasnosti u slovesných tvarů:

Pokud se v českém kondicionálu (např. "býval bych pochválil") vyskytuje pomocné sloveso "být" v minulém čase („býval“ nebo „byl“), pak se jedná o neskutečnost v minulosti; slůvko "dříve" se zde ale v tomto případě už nepřidává (jako u ind. plpf.), protože minulost už je tu vyjádřena právě slovesem BÝT v minulém čase. Pro překlad indikativu plusquamperfekta ale nemá čeština odpovídající ekvivalent, proto si musíme pomáhat slovem "dříve" nebo "předtím" apod. (laudāveram = *dříve* jsem pochválil). V kontextu větného celku, z něhož jednoznačně vyplývá, že se daný slovesný tvar vyskytuje v předčasnosti, už toto pomocné slůvko „dříve“ nepřidáváme – hyzdilo by to větu: „*Bene cēnāveram et cubitum ībam.*“ „Dobře jsem poobědval a šel (jsem) si lehnout.“

Překládání konjunktivů ve větách:

Samostatné konjunktivy, které nepodléhají „nadřazeným syntaktickým pravidlům“, překládáme tak, jak je to uvedeno v tabulce na této stránce. Pokud se ovšem vyskytne konjunktiv v nějakém typu vedlejší věty, pak snaha o jeho překlad výše uvedeným způsobem by v některých případech působila přinejmenším hodně zvláště, spíše by ale nikdo nepochopil, „co chtěl básník říct“. Nejlépe si to ukážeme na příkladech:

Samostatně: *cēnāvissem* = býval bych (byl) poobědval

Cum historicum: *Cum bene cēnāvissem, sine obloquiō vāscula ēluī.* Když jsem dobře poobědval, bez řeči jsem umyl nádobí.

Samostatně: *cēnārem* = obědval bych

Cum historicum: *Cum cēnārem, musca in sorbitiōne meā natābat.* Když jsem obědval, plavala v mé polévce moucha.

Podmínkové souvětí: *Nisi cēnārem, vāscula ēluere nōn dēbērem.* Kdybych neobědval, nemusel bych umývat nádobí.

Slovíčka:

cēnō, āre, āvī, ātum = obědvat

sine obloquiō = bez řeči (něco udělat)

vāscula, ōrum N = nádobí

ēluō, ēluere, ēluī, ēlūtum = umýt, umývat

sorbitiō, ōnis, F = polévka

musca, ae, F = moucha

natō, āre, āvī, ātum = plavat

dēbeo, ēre, dēbuī, dēbitum = být dlužen; mít povinnost, muset